

Mary Nelson (2010) A képessé válás segítése (empowerment): Kulcs a keresztény közösségfejlesztéshez

4. rész: A képessé válás hatásának stratégiái (1) (részlet)

A meghallgató beszélgetés

Az erőforrás megközelítés egyik módszere a **meghallgató beszélgetés**. Túl gyakran fordul elő, hogy a templomban döntjük el, mire van szüksége a közösségnek, elindítunk egy programot és embereket toborzunk hozzá. Aztán csodálkozunk, hogy ha egy időre be is csatlakoztak, utána miért morzsolódnak le. Jobb megközelítés, ha kiderítjük, hogy a közösségben élőknek mi fontos, milyen ügyekben akarnak cselekedni, és ezeket a törekvéseket támogatjuk. A programok jellegzetességeit valahogy így lehet összefoglalni:

Kevésbé sikeres

- válasszal kezdődik
- embereket toboroz, hogy megvalósítsa a választ
- külső erőforrásokra támaszkodik
- választ keres a motivációhiányra

Sikeresebb

- beszélgetéssel (tanulással) kezdődik
- felfedezi, hogy mi fontos az embereknek, hogy látják a helyzetet, és mit tudnak felajánlani a megoldás érdekében
- arra kezd építeni amit az ottani emberek tudnak nyújtani, az ő adományaikra
- annak érdekében mozgósít erőforrásokat, hogy megoldja a problémákat

A meghallgató és tanuló beszélgetésen alapuló megközelítés részesei lehetnek a (lehetőleg egy helyi kísérelővel együtt) ajtóról ajtóra járó önkéntesek, akik a következő kérdéseket teszik fel:

- 1) Mesélj valami jó dologról, ami nemrégiben történt a közösségben!
- 2) Milyen ügyekkel, problémákkal szeretnél foglalkozni?
- 3) Milyen készségek, képességek, tehetségek birtokában vagy, amelyeket szívesen megosztanál?

- 4) Milyen készségeket sajátítanál el szívesen?
- 5) Milyen közösségeknek, szervezeteknek vagy már most a tagja? (Pl. egyesületek, intézetek stb.)
- 6) Ha kívánhatnál hármat a közösség számára, mi lenne az?
- 7) Milyen más kontaktokat ajánlanál (emberek, csoportok stb.)?

GYAKORLAT: Beszéljétek meg, miért fontos az efféle hallgató beszélgetés! Mihez kezdenétek az információval, amellyel tovább segítené a képessé válást a közösségben? A korábbi részekből keressétek ki az eszköztérkép és a készséglista módszerét, azonosítsátok be a kérdőívezés során összeszedett problémákat, és kapcsoljátok őket össze, hogy reagálni tudjatok a kihívásokra és ügyekre!

Példa a való életből: Egy, a CCDA¹-hoz tartozó csapat a texasi Wacoban kérdőíves felmérést végzett a helyi közösség tagjai között, akiknek egy része bevándorló háttérű volt, másik része pedig az egykori fehér lakosság maradéka. Azt fedezték fel, hogy voltak fehérek, akik meg akartak tanulni spanyolul, és spanyol ajkúak, akik pedig szívesen tanították volna a nyelvet. A kérdőívnek hála, össze tudták kötni a tanárokat a tanulókkal. Azt is kiderítették, hogy a lakosság mindkét csoportját aggasztotta a működő utcai jelzőlámpák hiánya a környéken. Ennek orvoslása olyan törekvéssé vált, amelyet mindannyian magukénak éreztek.

Összefoglalva, az e megközelítés a következőkben segíthet nekünk:

- Az egyének és intézmények **azonosítása és**, különös tekintettel a szociális szolgáltatások „klienseire”.
- **Kapcsolatok építése** a közösség tagjai és intézményei között, különös tekintettel az egymást kölcsönösen támogatókra.
- **A közösség tagjainak több szerep és hatalom biztosítása** a helyi intézményekben, ami állampolgári kezdeményezések táptalaja lehet.

Emlékeztetőül: néhány a tevékenységek közül, amelyek egyengethetik a útját:

- **Erőforrástérkép:** a résztvevők egyéni tehetségeinek leltára, és valódi, fizikai térképraajzolás. Készítsétek párban! Használjátok az így nyert információt az

¹ Christian Community Development Association [Keresztény Közösségfejlesztő Szövetség]

elérhető források felmérése, megértése érdekében, hogy akcióba léphessetek!

- **Imaséták:** nézzetek körbe, töltsetek időt a közösségben, véletlenszerű találkozásokkal, megfigyelve, ami történik, kapcsolatokat építve, imádkozva az emberekkel, az emberekért (csakúgy, mint a 2. részben emlegetett fiatal missziós csoport)!
- **Meghallgató beszélgetések:** mindenféle kezdeményezés elindítását ezeknek kell megelőznie. Találjátok meg, hogy az emberek mit szeretnének csinálni, mivel kapcsolatban éreznek erős elköteleződést, és kezdjétek azzal, akkor is, ha számotokra nem volt prioritás!
- **Kapcsolatépítés:** a közösségben már megtalálható erőforrások és a beazonosított igények között, aztán az emberek, csoportok és fizikai erőforrások között, hogy megvalósuljanak a kitűzött célok. A kezdéshez sokkal kevesebb külső erőforrásra van szükség, mint gondolnátok!

E módszereknek *a közösség tagjaival és a program résztvevőivel partnerségben* való alkalmazása építi a közösségi érzést, hatalommal ruházza fel az embereket, elősegíti a kölcsönös tiszteletet és fenntartható alapot teremt a fejlesztéshez.

Példa a való életből: Az Ikervárosokban (Minneapolis és Saint Paul területén, Minnesotában) egy hatvankilenc gyülekezetből álló csoport – amely Ézsaiás Projekt néven fut – elkezdett szervezni egy programot, és megvalósított egy egyhetes képzést. Korábban a szervezők a bevándorlás és az ahhoz kapcsolódó közösségi ügyek alapján kötötték össze a gyülekezeteket. A közösség a szervezőkön keresztül arra kérte az Ézsaiás Projekt résztvevőit, hogy foglalkozzanak a spanyol nyelvű hiányának problémájával. A szervezők rákérdeztek az embereknél, vajon ők maguk mit tehetnének, hogy felépüljön egy ilyen templom. A több mint kétszáz látogatás során megvalósult hallgató beszélgetésekből három fő téma emelkedett ki:

- Az emberek szeretnék, ha létrejönne egy spanyol nyelvű gyülekezet a közösségben.
- Az emberek szeretnének hozzájárulni a bevándorlással kapcsolatos ügyek megoldásához a közösségben.
- Az emberek szeretnének tenni valamit a gazdasági fejlődés érdekében, például kis startupok indításához szükséges képzéseket szerveznének.

A célt végül sikerült elérni, *La Comunidad Catolica del Sagrado Corazon de Jesus* néven el is indult az új gyülekezet. Az Ézsaiás Projekt olyanokkal is dolgozott, akik a közösség gazdasági problémáit szerették volna orvosolni. Az új gyülekezet tagjaival létrehozták a „közösségi tehetségletárt”. Az emberek számtalan konkrét közösségi és gazdasági készséget soroltak fel, amelyekkel hozzá tudtak járulni a közösség sikeréhez. Ezek között volt a zene, a vezetési készségek, az otthonápolás, az idősgondozás, a fordítás, a főzés és a gyerekekkel végzett munka.

A gyülekezetben végzett interjúk alapján kialakuló közösségi vízió fő stratégiai eszközöként egy piacot jelöltek meg. Sok bevándorló szerzett hazájában üzleti tapasztalatot, de e készségeiket az amerikai szociális szolgáltatók nem ismerték el. Sikerült elérni helyi gazdasági fejlesztő szervezeteknél, hogy biztosítsanak spanyol nyelvű képzéseket. A többhetes program során nemcsak helyi üzleti készségeket tanulhattak a bevándorlók, hanem létrejött egy olyan kapcsolati háló is a közösségben, amelynek segítségével az emberek megoszthatták egymással tapasztalataikat és képességeiket.

Egy pap hívta fel a figyelmüket, hogy nagyobb piacokon is versenyképes üzleteket alakíthatnak ki, ha egymással nem versenyeznek. Ebből a gondolatból nőtt ki a Mercado Central ötlete: ebben a közös tulajdonban álló épületben kicsi egyéni vállalkozások működnek, amelyek a programban résztvevők készségein alapulnak. A más helyi fejlesztő csoportokkal való kreatív partnerség és hitelek segítségével tervezték meg és újjátották fel az épületet, ezt pedig a standok felállítása, apró kézműves boltok meg éttermek megnyitása követte. Mindez a bevándorlók szövetkezetének tulajdonában áll.

Az évek során a Mercado megnőtt, és második épülettel is bővült. Néhány tulajdonosnak sikerült a közösség támogatásával nagyobb üzletbe költöznie a környéken. A Mercado a közösség építésének egyik fontos eszköze lett, és egyfajta turistalátványosság is a közép-amerikai kultúra iránt érdeklődők számára.²

² Megjegyzés: Ez az inspiráló történet egyaránt szól a gyülekezetek közösség-szervezésben betöltött kiemelkedő szerepéről és a képessé válás segítésének legjobb módjáról. Teljes terjedelmében itt olvasható: Building the Mercado Central [A Mercado Central felépítése]. ABCD Institute, Acta Publications, Chicago, II.